

Per un pacte per la infància i l'adolescència

**Per Josep Maria Villena i Segura, president de la Taula
per la Infància i l'Adolescència a Catalunya (TIAC)**

A l'assemblea constituent de la Taula per la Infància i l'Adolescència a Catalunya (TIAC), nascuda el mes de juliol passat, es van adoptar dues resolucions, una de les quals feia referència a la necessitat d'impulsar un Pacte per la infància i l'adolescència a Catalunya. Aquesta proposta va sorgir mesos anteriors, el gener del 2006, a les conclusions de les I Jornades de reflexió "La infància i l'adolescència a Catalunya", on es van donar cita un centenar de persones, entre representants de l'Administració pública i del teixit associatiu, tècnics, professionals i experts relacionats amb la infància i l'adolescència des de diferents perspectives. L'objectiu de les jornades va ser reivindicar la consideració de la infància com una prioritat política i pressupostària. Així, a les conclusions, les persones que hi participaven reivindicaven polítiques i actuacions integrals i transversals, el treball coordinat entre el teixit associatiu i l'Administració pública, la sensibilització social respecte als drets de la infància, l'interès superior de l'infant i la seva plena ciutadania, l'optimització dels recursos, la creació d'un ombudsman de la infància depenent directament del Parlament, i moltes altres qüestions que manifesten la inquietud social vers les necessitats d'aquest sector.

La TIAC va néixer amb l'objectiu principal de fomentar l'aplicació dels drets reconeguts a la Convenció dels Drets de l'Infant. Les entitats fundadores de la TIAC són la Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA), la Federació d'Entitats amb Projectes i Pisos Assistits (FEPA), l'Associació Catalana

per la Infància Maltractada (ACIM), l'Associació de Mestres Rosa Sensat, Justícia i Pau - Comissió de la Infància, l'Associació Diomira, el Col·legi de Pedagogs de Catalunya (COPEC), el Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC), el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), la Fundació Catalana de l'Esplai i la Fundació Pere Tarrés.

La societat catalana, compromesa amb els infants i adolescents

La Convenció dels Drets dels Infants, aprovada per les Nacions Unides el 1989 i ratificada per l'Estat espanyol el 1991, obliga els estats membres a prendre mesures concretes per assegurar el compliment d'aquests drets. Entre aquestes mesures podem citar l'adequació de les seves lleis per l'aplicació de la Convenció; l'establiment d'òrgans de coordinació i supervisió; la sensibilització social; la reunió de dades de gran abast; la formació, la formulació i l'aplicació de plans d'infància o la difusió de la Convenció entre adults i infants.

A Catalunya, la Convenció va ser assumida amb l'adopció de la Resolució 194/III, de 7 de març de 1991, on es proclama, entre altres qüestions, l'interès superior de l'infant, i s'afirma la necessitat de fer conèixer aquests drets. En la sessió d'aprovació d'aquella Resolució es va apostar per la creació al Parlament d'una comissió de

L'ANÀLISI ■

Josep M. Villena i Segura  s llicenciat en psicologia per la Universitat de Barcelona, és el president de Diomira i de la Taula per la Infància i l'Adolescència a Catalunya (TIAC). Des de 1987 és editor de *Papers de Joventut*, *Protagonistes*, *ja* i *Entrej venes*, *Temes Clau* i del programa fotoperiod stic *Clic*. També dirigeix l'Escola Tra . Va ser responsable general d'Escoltes Catalans

(1977-1980); membre del grup impulsor de la Taula de Joves 1976 i del Consell Nacional de Catalunya 1979; cofundador de Tra , La Brúixola, Esplais Catalans (ESPLAC) (1979-1983), Joventut i Societat (1979-1983) i de l'Associació de tècnics de turisme i animació cultural (ATTAC). Va dirigir l' rea Sociocultural de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vall s (1982-1985) i coordinar el Consell Assessor per a la Modernització de la Cultura de Catalunya de la Generalitat (1986-1988). Va ser president de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge (1989-1995) i patró de la Fundació Catalana de l'Escoltisme Laic (2000-2001). Va rebre el Premi Solidaritat amb la infància Ciutat de Barcelona (1999).

car cter permanent, de legislatura, d'impuls i seguiment de les polítiques per a la infància. Sis anys després, el 3 de juliol del 1997, representants de tots els partits amb representació parlamentària van signar l'acord Infants-Consens, a proposta d'un grup de professionals i experts que van coincidir en la necessitat d'arribar a un comprom s social per millorar les polítiques d'infància a Catalunya. Aquest acord comprometia els partits polítics a designar una persona responsable de tenir en compte la perspectiva de la infància en qualsevol iniciativa adoptada, a donar la màxima difusió de la Convenció, a promoure la participació social dels infants, etc. També destacava la importància de la transversalitat i la integralitat en les polítiques d'infància. Malauradament, gairebé disset anys després, no existeix encara al Parlament una comissió d'impuls i seguiment de les polítiques d'Infància, ni han prosperat les propostes de l'acord Infant-Consens.

Al contrari de l'esperit d'aquestes iniciatives, les polítiques d'infància a Catalunya s'han centrat històricament en la prevenció i la protecció dels infants i adolescents en situació de risc social. Els esforços de l'Administració pública i de la societat catalana en general, en tants anys-

“La creació d'un consell de la infància i l'adolescència, on els nois i les noies siguin els únics actors i representants de la població infantil de Catalunya, és una assignatura pendent que per la seva necessitat caldrà iniciar quan abans millor.”

no s'han traduït en una millora substancial del compliment dels drets reconeguts a la Convenció, sobretot els relacionats amb la participació social. Al territori català, encara són pocs els municipis que compten amb regidories o plans d'infància; hi ha poques ciutats amigables amb els infants, on es tingui en compte la perspectiva de la infància i es disposi dels mecanismes adequats per a facilitar la seva participació als òrgans de presa de decisions; els consells locals d'infants existents són insuficients... En definitiva, hi ha poca visibilitat i protagonisme d'aquest sector, precisament en l'Administració que els és més propera: el seu municipi.

La nova condició dels nois i les noies d'avui, fills d'una societat del coneixement que creix i canvia acceleradament, requereix nous abordatges que s'han de traduir en polítiques integrals i concretar-se en plans d'acció nacional i locals, i d'establir xarxes de treball entre els diferents sectors socials per iniciar estratègies de tot tipus amb l'objectiu comú de vetllar per assolir m s interès dels infants.

Entre nosaltres no han arrelat gaire les teories de protagonisme aplicades a la infància. La creació d'un consell de la infància i l'adolescència, on els nois i les noies siguin els únics actors i representants de la població infantil de Catalunya, és una assignatura pendent que per la seva necessitat caldrà iniciar quan abans millor.

També és necessària la vertebració del teixit associatiu existent al país que defensa els drets dels infants o que treballa per la seva atenció i educació tant en el camp del voluntariat com professionalment, aconseguint la col-laboració, no sempre f cil, entre totes les associacions de l'entorn de l'infant: família, educació, lleure, salut, esport i cultura.

És cert que en les darreres legislatures es percep un interès creixent a reconèixer els drets de la infància amb tota la seva amplitud i implicació, tant en l'àmbit parlamentari com en els diferents departaments del Govern de Catalunya. Els darrers canvis legislatius, amb la nova Llei de serveis socials i la Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència que s'està gestant, van dibuixant una nova perspectiva de futur. Efectivament, existeix entre els responsables públics, polítics i bona part de la societat civil una preocupació envers la situació d'aquest sector, que es manifesta en un creixement considerable dels esdeveniments que s'organitzen al voltant de la infància i l'adolescència, i que es concentren, sobretot, al voltant del 20 de novembre, quan es commemora l'aniversari de la Convenció. Cal, però, cercar un compromís més ferm, més continu, que influeixi més directament en el benestar dels infants, i amb més perspectives de futur. Cal que la classe política, les institucions i, en general, tots els agents socials canalitzin les bones intencions i voluntats adreçades a la infància, per transformar-les en realitats polítiques, legislatives, tècniques i pressupostàries.

Aquest és el paper que ha de desenvolupar el Pacte per la infància i l'adolescència que proposem. Estem en un moment crucial on la infància a Catalunya té l'oportunitat de fer un pas importantíssim que li permeti superar els déficits existents. Cal que el Pacte que proposem sigui una acció intersectorial amb el compromís de tota l'Administració pública, entre els diferents nivells de l'Administració, les organitzacions no governamentals d'infància i les de defensa dels drets dels infants, els professionals de l'educació, els col·legis professionals, les associacions de mares i pares, les universitats i altres centres de recerca, els tècnics i regidors de les corporacions locals, les entitats de formació de formadors, els experts i els professionals, les entitats de lleure, les revistes pedagògiques, els mitjans de comunicació i la ciutadania en general. A tots ens correspon comprometre'ns a treballar de forma conjunta i a prendre com a pròpia la proposta d'endegar el Pacte per la infància i l'adolescència a Catalunya, que excel·leixi pel seu tractament democràtic i participatiu en totes les seves etapes, amb la màxima participació activa i representativa dels nois i les noies, fins a arribar a la seva signatura.

El Pacte ha de servir per assolir plenament els compromisos de la Convenció a casa nostra, sobretot els que fan referència als drets de participació. En primera instància

cal sensibilitzar l'opinió pública sobre la situació de la població infantil i adolescent i donar a conèixer quins són els seus drets al conjunt de la societat: adults i infants. En segona instància, s'han de crear els mecanismes adequats per fer real i efectiva la participació dels nois i les noies als òrgans de decisió de pobles i ciutats, respectant la seva opinió com a ciutadans de ple dret. En definitiva, es tracta de possibilitar un canvi de mentalitat de la societat en general que permeti incorporar la perspectiva de la infància a totes les accions que es desenvolupen a pobles i ciutats.

Un projecte d'aquesta envergadura, entenem que no pot ser liderat per ningú més que per l'Administració pública, i per tant del Govern de Catalunya, que disposa dels ressorts necessaris per a dur-lo a terme amb eficàcia. Fem, per tant, una crida al Parlament de Catalunya i al Govern de la Generalitat de Catalunya perquè n'assumeixin el lideratge moral i tècnic.

Els primers passos del Pacte han de ser la constitució d'un equip representatiu de tots els sectors socials que dirigeixi les accions necessàries per dur a bon terme els objectius del Pacte, que disposi de dades suficients i fiables sobre els infants de Catalunya, que centri els principals eixos de l'acord i que tingui capacitat mediatra per aconseguir els consensos necessaris entre les parts implicades. Cal també que es doti d'una partida pressupostària que permeti iniciar les accions necessàries del Pacte amb la professionalitat i el rigor que la situació mereix. Així mateix, caldrà establir un calendari de les accions prioritàries que cal desenvolupar, concretar els acords i compromisos a què es comprometen els diferents sectors i crear els mecanismes adequats de control i seguiment.

La TIAC, com a entitat impulsora del Pacte, assumeix el compromís de donar-hi la primera embranzida inicial. Però perquè aquest assoleixi els seus objectius, és necessària la implicació de tots els agents que hi intervenen en l'àmbit de la infància i l'adolescència des de diferents perspectives. El benestar d'aquest sector afecta la societat en general i, per tant, és un compromís de tothom; en primer lloc del Govern, però també del teixit associatiu i del conjunt de la societat, unint esforços i conjugant sinergies .

Podeu fer arribar les vostres opinions i suggeriments sobre el Pacte per la infància i l'adolescència a Catalunya a l'adreça electrònica provisional de la TIAC: infancia@diomira.net.